

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003379

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-08-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Южека Роман Сергійович

2. Roman Uzsheka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 15-08-2025

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10101

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79.01

Тема дисертації:

1. Рішення Європейського суду з прав людини як джерело кримінального права України
2. The decision of the European Court of Human Rights as a source of criminal law of Ukraine

Реферат:

1. З огляду на необхідність приведення вітчизняного законодавства у відповідність із нормами і принципами міжнародного права досить важливим постає проблема вивчення європейського законодавчого досвіду та європейської правової доктрини. Проблема формування джерел права у національній правовій системі вважається однією з найбільш нагальних і дискусійних в юридичній науці. Питання про те, що слід вважати джерелом права, який вигляд повинна мати ієрархічна структура джерел права, мають важливе не тільки теоретичне, а й практичне значення, оскільки вони виступають свого роду орієнтиром, дороговказом для суб'єктів правозастосування у правовій системі в цілому. Правові позиції Європейського Суду з прав людини займають особливе місце серед джерел, якими на сьогодні керуються національні суди та інші органи державної влади у своїй діяльності. Вони є результатом тлумачення норм Конвенції, а також відношенням Європейського Суду до певної правової проблеми, у тому числі правових питань у межах інститутів кримінального права. Розробка питань, пов'язаних із визначенням змісту практики Європейського Суду з прав людини як джерела матеріального кримінального права є актуальним напрямом розвитку вітчизняної

юридичної науки. Проблема розуміння практики ЄСПЛ як джерела права, у тому числі матеріального кримінального права, широка і складна: це не лише зміна підходів до вирішення певних питань, зміна поглядів на проблему, а й, якщо брати в цілому, зміна парадигм у правовій культурі суспільства. Доведено, що джерелами кримінального права можна вважати такі правові позиції ЄСПЛ, викладені у його рішеннях, в яких дається тлумачення норм Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., а також дається оцінка змісту окремих ознак складів злочинів, передбачених національним законодавством, з позиції їх відповідності положенням норм Конвенції, як вони тлумачаться (розуміються, визнаються і конкретизуються) ЄСПЛ. Тобто, в кримінально-правовому аспекті можливим є врахування правових позицій ЄСПЛ зокрема з питань визначення змісту оціночних ознак, чіткості, зрозумілості і однозначності правової норми, тлумачення понять, що входять до ознак об'єктивної сторони складів різних злочинів, наприклад: житло, таємниця кореспонденції, приватне життя, сімейне життя. Окрім того, з позицій матеріального кримінального права слід досліджувати правові позиції ЄСПЛ щодо змісту права на життя (ст. 2 Конвенції), заборони катування (ст. 3 Конвенції), заборони рабства та примусової праці (ст. 4 Конвенції), права на свободу та особисту недоторканність (ст. 5 Конвенції), презумпції невинуватості (ч. 2 ст. 6 Конвенції) тощо. Окрему наукову і практичну проблему складають засоби імплементації практики ЄСПЛ в національну правову систему: обов'язкове виконання рішення ЄСПЛ державою, щодо якої винесено відповідне рішення; приведення національного законодавства у відповідність до ЄСПЛ; застосування норм ЄСПЛ національними органами, які здійснюють правозастосування; тлумачення ЄСПЛ національними суб'єктами права; діяльність КСУ у випадках необхідності встановлення відповідності ЄСПЛ Конституції України; вплив рішень ЄСПЛ на правосвідомість як службових і посадових осіб, так і громадян. В цьому контексті вельми цікавими є перспективи імплементації правових позицій ЄСПЛ до чинного вітчизняного кримінального законодавства.

2. Given the need to bring domestic legislation into line with the norms and principles of international law, the problem of studying European legislative experience and European legal doctrine becomes quite important. The problem of forming sources of law in the national legal system is considered one of the most urgent and debatable in legal science. The questions of what should be considered a source of law, what the hierarchical structure of sources of law should look like, are of important not only theoretical but also practical importance, since they act as a kind of reference point, a guide for law enforcement entities in the legal system as a whole. The legal positions of the European Court of Human Rights occupy a special place among the sources that national courts and other state authorities currently use in their activities. They are the result of the interpretation of the norms of the Convention, as well as the attitude of the European Court to a certain legal problem, including legal issues within the institutions of criminal law. The development of issues related to determining the content of the practice of the European Court of Human Rights as a source of substantive criminal law is a relevant direction in the development of domestic legal science. The problem of understanding the practice of the ECHR as a source of law, including substantive criminal law, is broad and complex: it is not only a change in approaches to solving certain issues, a change in views on the problem, but also, taken as a whole, a change in paradigms in the legal culture of society. It has been proven that the sources of criminal law can be considered to be the following legal positions of the ECHR, set out in its decisions, which interpret the norms of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of 1950, and also assess the content of individual elements of crimes provided for by national legislation, from the standpoint of their compliance with the provisions of the Convention norms, as they are interpreted (understood, recognized and specified) by the ECHR. That is, in the criminal law aspect, it is possible to take into account the legal positions of the ECHR, in particular on the issues of determining the content of evaluative features, clarity, comprehensibility and unambiguousness of a legal norm, interpretation of concepts that are included in the features of the objective side of the elements of various crimes, for example: housing, secrecy of correspondence, private life, family life. In addition, from the standpoint of substantive criminal law, it is necessary to study the legal positions of the ECHR on the content of the right to life (Article 2 of the Convention), the prohibition of torture (Article 3 of the Convention), the prohibition of slavery and forced labor (Article 4 of the Convention), the right to liberty and personal integrity (Article 5 of the Convention), the presumption of innocence (Part 2 of Article 6 of the Convention), etc. A separate scientific and practical problem is the means of

implementing the practice of the ECHR into the national legal system: mandatory execution of the ECHR decision by the state in respect of which the relevant decision was made; bringing national legislation into line with the ECHR; application of ECHR norms by national law enforcement bodies; interpretation of the ECHR by national legal entities; activities of the Constitutional Court of Ukraine in cases of necessity to establish compliance of the ECHR with the Constitution of Ukraine; impact of ECHR decisions on the legal consciousness of both officials and citizens. In this context, the prospects for implementing the legal positions of the ECHR into the current domestic criminal legislation are very interesting. The purpose of the dissertation research is to identify and develop theoretical and practical provisions regarding the practice of the European Court of Human Rights as a potential source of criminal law in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Южека Р.С. Виконання Рішень Європейського суду з прав людини в зарубіжних країнах. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2022. Том XXX. С. 56-68.
- Южека Р.С. Пропозиції імплементації рішень Європейського суду з прав людини до інститутів Загальної частини Кримінального кодексу України. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. Том 34 (73). № 3, 2023. С. 79-83
- Южека Р.С. Пропозиції імплементації рішень Європейського суду з прав людини до інститутів Особливої частини Кримінального кодексу України. Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика. Випуск № 2 (6). 2023. С. 70-74.
- Roman Yuzheka. The decision of the European Court of Human Rights and the issue of determining the content of evaluation features. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. 2023. Vol. 28, No. 4. С. 58-67
- Южека Р.С. Принцип законності як елемент верховенства права в рішеннях Європейського суду з прав людини. Зарубіжний науковий журнал Recht der Osteuropäischen Staaten (ReOS). 2023. Випуск № 3. С. 22-28.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соболев Оксана Іванівна

2. Oksana I. Sobol

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грохольський Вадим Петрович

2. Vadym P. Hrokholskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 20001289

Місцезнаходження: вулиця Миросицька, 71, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Служба безпеки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бурдін Михайло Юрійович

2. Mykhailo Y. Burdin

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулініч Ольга Олександрівна

2. Olga O. Kulinich

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Почтовий Максим Миколайович

2. Maksym M. Pochtovyi

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Березняк Василь Сергійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Березняк Василь Сергійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Почтовий Максим Миколайович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна